

ORSZÁGOS
TALÁLMÁNYI
HIVATAL

SZABADALMI LEÍRÁS

(11)
182 642

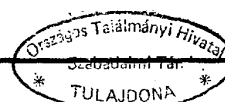
A bejelentés napja: (22) 23. 09. 77. (21) BA—3587)

A bejelentés elsőbbsége: (33) DE: (32) 25. 09. 76. (31)
(P 26 43 262.2) (32) 14. 02. 77. (31) (P 27 06 127.4)

Megjelent: 1986. június 30.

Nemzetközi
osztályozás:

(51) NSZÖ;
A 01 N 57/16;
C 07 F 9'65;
C 07 F 9/24;
C 07 F 9'38

Feltaláló(k):

(72) Dr. MAURER Fritz, vegyész, Dr. SCHRÖDER Rolf, vegyész,
Wuppertal, Dr. HAMMANN Ingeborg, zoológus, Köln, Dr. BEHRENSZ
Wolfgang, parazitológus, Overath, Dr. HOMEYER Bernhard, biológus,
Leverkusen, DE

Szabadalmas:

(73) Bayer AG., Leverkusen, DE

(54) (Pirimidin-5-il)-(tion)(tiol) foszfor(foszfonsav)-észtereket, illetve -észter-amidokat tartalmazó inszekticid, akaricid és nematocid készítmények és eljárás a hatóanyagok előállítására

1

2

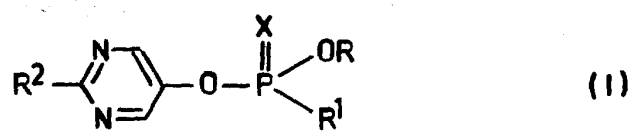
(57) Kivonat

A találmány inszekticid, akaricid és nematocid hatású készítményekre vonatkozik. A készítmények hatóanyagként valamely (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)-(tiol)foszfor(foszfonsav)-észtert, illetve -észter-amidot — az (I) általános képletben
R 1—4 szénatomos alkilcsoportot
R¹ 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi-
csoportot, fenilcsoportot vagy az alkilrészben 1—4
szénatomot tartalmazó alkil-amino-csoportot és
R² 1—4 szénatomos alkilcsoportot, fenilcsoportot
vagy hidrogénatomot jelent, míg
X jelentése oxigén- vagy kénatom —
tartalmaznak 0,1—95 súly% mennyiségben, szilárd
hordozóanyagok, előnyösen természetes és mesterséges
kőporok és/vagy folyékony vivőanyagok, előnyösen
ásványolaj frakciók vagy aromás szénhidrogének, va-
lamint felületaktív anyagok, előnyösen alkil-aril-poli-
(glikol-éter) mellett.

Az (I) általános képletű vegyületeket (tion)(tiol)-
foszfor(foszfonsav)-észter-halogenidek, illetve -észter-
amid-halogenidek és a megfelelően helyettesített 5-hid-
roxi-pirimidin-származékok reagáltatása útján állítják
elő.

182 642

1

A találmány új (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)-foszfor(foszfon)sav-észtereket, illetve -észter-amidokat tartalmazó inszekticid, akaricid és nematocid készítményekre és a hatóanyagok előállítására vonatkozik.

Ismeretes, hogy a primidin-6-il-(tion)(tiol)-foszfor(foszfon)sav-észterek, így például a 0,0-dietil-0-(2-izopropil-4-metil-pirimidin-6-il)-, illetve az 0-etil-S-(n-propil)-0-(2-izopropil-4-metil-pirimidin-6-il)-tiol-tion foszforsav-észter és az 0-etil-0-(2,4-dimetil-pirimidin-6-il)-tionetanfoszfonsav-észter inszekticid és akaricid tulajdonságokkal rendelkeznek (2 754 243 sz. amerikai egyesült államokbeli szabadalmi leírás, 2 360 877 sz. NSZK-beli közrebocsátási irat, 2 360 877 sz. NSZK-beli közzétételi irat).

Azt találtuk, hogy az új (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észterek, illetve -észter-amidok — az (I) általános képletben

R¹ 1—4 szénatomos alkilsoportot,

R¹ 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi-csoportot, fenilcsoportot vagy az alkilrészben 1—4 szénatomot tartalmazó alkil-amino-csoportot és

R² 1—4 szénatomos alkilsoportot, fenilcsoportot vagy hidrogénatomot jelent, míg

X jelentése oxigén- vagy kénatom —

kiváló inszekticid, akaricid és nematocid hatást mutatnak.

Azt találtuk továbbá, hogy az új (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észtereket, illetve -észter-amidokat úgy állíthatjuk elő, hogy (II) általános képletű (tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észter-halogenideket, illetve -észter-amid-halogenideket — a (II) általános képletben R, R¹ és X jelentése a fenti és Hal halogénatomot, előnyösen klóratomot jelent — (III) általános képletű 5-hidroxi-pirimidin-származékokkal — a (III) általános képletben R² jelentése a fenti — adott esetben valamilyen oldó- vagy hígítószer jelenlétében reagáltatunk.

A reakciót adott esetben savmegkötő szer jelenlétében folytatjuk le.

A találmány értelmében előállított (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észterek, illetve -észter-amidok meglepő módon jobb inszekticid, akaricid és nematocid hatást mutatnak, mint a hasonló szerkezetű és azonos hatásirányú ismert pirimidin-6-il-tion-(tiol)foszfor(foszfon)sav-észterek. A találmány szerinti eljárással előállítható vegyületek tehát haladást jelentenek az adott szakterületen.

Amennyiben kiindulási anyagként például 0-etil-S-(n-propil)-(tion)(tiol)foszforsav-diészter-kloridot és 4-metil-5-hidroxi-piridint használunk, a lejátszódó reakciót a csatolt reakcióvázlattal szemléltethetjük.

A kiindulási anyagként használható (II) általános képletű (tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észterek, illetve -észter-amidok ismertek és az irodalomból ismert eljárásokkal ipari méretben is jól előállíthatók. Példaképpen a következő konkrét vegyületeket említjük meg: 0,0-dimetil-, 0,0-dietil-, 0,0-di(n-propil)-, 0,0-diizopropil-, 0,0-di(n-butil)-, 0,0-diizobutil-, 0,0-di(szek-butil)-, 0-metil-0-etil-, 0-metil-0-(n-propil)-, 0-metil-0-izopropil-, 0-metil-0-(n-butil)-, 0-metil-0-izobutil-, 0-metil-0-

(szek-butil)-, 0-etil-, 0-(n-propil)-, 0-etil-0-izopropil-, 0-etil-0-(n-butil)-, 0-etil-0-(szek-butil)-, 0-etil-0-izobutil-, 0-(n-propil)-0-butil-, illetve 0-izopropil-0-butil-foszforsav-diészter-klorid, továbbá az 0,S-dimetil-, 0,S-dietil-, 0,S-di(n-propil)-, 0,S-diizopropil-, 0,S-di(n-butil)-, 0,S-diizobutil-, 0-etil-S-(n-propil)-, 0-etil-S-(n-butil)-, 0-etil-S-(szek-butil)-, 0-(n-propil)-S-etil-, 0-(n-propil)-S-izopropil-, 0-(n-butil)-S-(n-propil)- és 0-(szek-butil)-S-etil-tiolfoszforsav-diészter-klorid, továbbá 0-metil-0-etil-, 0-(n-propil)-, 0-izopropil-0-(n-butil-, 0-izobutil-, illetve 0-(szek-butil)-metán-, illetve -etán-, (n-propán)-, -izopropán-, -(n-bután)-, izobután-, -(szek-bután)-, illetve -fenil-foszforsav-észter-klorid és a megfelelő tio-analógok, és 0-metil-N-metil-, 0-metil-N-etil-, 0-metil-N-(n-propil)-, 0-metil-N-izopropil-, 0-etil-N-metil-, 0-etil-N-etil-, 0-etil-N-(n-propil)-, 0-etil-N-izopropil-, 0-(n-propil)-N-metil-, 0-(n-propil)-N-etil-, 0-(n-propil)-N-(n-propil)-, 0-(n-propil)-N-izopropil-, 0-izopropil-N-metil-, 0-izopropil-N-etil-, 0-izopropil-N-(n-propil)-, 0-izopropil-N-izopropil-, 0-(n-butil)-N-metil-, 0-(n-butil)-N-(n-propil)-, 0-(n-butil)-N-izopropil-, 0-izobutil-N-metil-, 0-izobutil-N-etil-, 0-izobutil-N-(n-propil)-, 0-izobutil-N-izopropil-, 0-(szek-butil)-N-metil-, 0-(szek-butil)-N-etil-, 0-(szek-butil)-N-(n-propil)- és 0-(szek-butil)-N-izopropil-foszforsav-monoészteramid-klorid.

A kiindulási anyagként használható (III) általános képletű 5-hidroxi-pirimidin származékok részben új vegyületek, előállításuk azonban az irodalomból ismert eljárásokkal történhet.

Példaképpen a következő vegyületeket nevezzük meg: 5-hidroxi-pirimidin, 2-fenil-, illetve 2-metil-, 2-etil-, 2-n-propil-, 2-izopropil-, 2-(n-butil)-, 2-izobutil-, 2-(szek-butil)-, 2-(terc-butil)-5-hidroxi-pirimidin.

Az (I) általános képletű új vegyületek előállítására szolgáló eljárást előnyösen alkalmas oldószerek, illetve hígító anyagok jelenlétében hajtjuk végre. Erre a célra gyakorlatilag bármely inert szerves oldószer számításba jöhet. Ide tartoznak különösen az alifás és aromás, adott esetben klórozott szénhidrogének, mint például a benzol, toluol, xilol, benzin, metilén-klorid, kloroform, széntetraklorid, klór-benzol vagy különféle éterek, például dietil- vagy dibutil-éter, dioxán, továbbá ketonok, például aceton, metil-etil-, metil-izopropil- és metil-izobutil-eton, ezen kívül a nitrilek, mint az aceto- és propionitril.

Savakceptorként valamennyi szokásos savmegkötő szer alkalmazásra kerülhet. Különösen alkalmasak a alkálifém-karbonátok és -alkoholátok, úgy mint a nátrium- és kálium-karbonát, -metilát, illetve -etilát, továbbá az alifás, aromás vagy heterociklusos aminok, például a trietil-amin, trimetil-amin, dimetil-anilin, dimetil-benzil-amin és a piridin.

A reakcióhőmérséklet széles tartományban változtatható. Általában 0 és 100 °C, előnyösen 20 és 60 °C között hajtjuk végre a reakciót.

A reagáltatást általában légköri nyomáson végezzük.

A reakció során a reagenseket többnyire ekvimoláris mennyiségekben alkalmazzuk. Egyik vagy másik kom-

ponens feleslegben való alkalmazása nem jár lényeges előnyökkel. A reagenseket többnyire a korábban felsorolt oldószerek valamelyikében, egy savakceptor jelenlétében egyesítjük és az elegyet a reakció teljessé tétele érdekében magasabb hőmérsékleten egy vagy több órán át keverjük. Ezután az elegyet egy szerves oldószerral, például toluollal megbontjuk, és a szerves fázist szokásos lépésekkel, mosással, szárítással, az oldószert maradványainak ledesztillálásával dolgozzuk fel.

Az új vegyületek olajos formában válnak ki, és többnyire nem desztillálhatók bomlás nélkül. Tisztításukat úgy végezzük, hogy a vegyületeket csökkentett nyomáson, mérsékelt emelt hőmérsékleten hosszabb időn át melegítjük. Ez a kezelés megszabadítja a terméket a jelenlevő illékony szennyeződésektől. A visszamaradó anyag jellemzésére a törésmutató szolgál.

Mint már többször említettük, az új (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tiono)(tiol)foszfor(foszfonsav)-észterek, illetve -észter-amidok kiváló inszekticid, akaricid, illetve nematocid hatásukkal tűnnek ki. Ennek következtében kiválóan alkalmazhatók a növényvédelemben, az egészségvédelemben és a raktározott készletek védelme, valamint az állatgyógyászat területén is. A vegyületek kevésbé fitotoxikusak és jó hatást mutatnak szívó- és rágó rovarokkal, valamint atkákkal szemben egyaránt.

A vegyületek fenti előnyös tulajdonságai következtében igen előnyösen felhasználhatók a növényvédelemben, az egészségvédelemben, a raktározott készletek védelme és az állatgyógyászat területén alkalmazott készítmények komponenseiként.

A vegyületek a növények számára igen jól elviselhetők. Különösen az állati kártevők, így rovarok, pókok, atkák elpusztítására a mezőgazdaságban, erdőgazdaságban, a raktározott készletek védelmében és az anyagvédelem területén való felhasználásnál fontos, hogy igen kedvező a melegvérű toxicitásuk. A vegyületek a normál és rezisztens törzsekkel, valamint valamennyi fejlődési stádiumban levő rovarokkal szemben hatásosak. A fenti kártevőkhöz tartoznak a következők:

Az Isopoda rendből például: *Oniscus asellus*, *Armadillidium vulgare*, *Porcellio scaber*.

A Diplopoda rendből például: *Balanulus gutturalis*.

A Chilopoda rendből például: *Geophilus carpophagus*, *Scutigera spec.*

A Symphyla rendből például: *Scutigera immaculata*.

A Thysanura rendből például: *Lepisma saccharina*.

A Collembola rendből például: *Onychiurus armatus*.

Az Orthoptera rendből például: *Blatta orientalis*, *Periplaneta americana*, *Leucophaea maderae*, *Blattella germanica*, *Acheta domesticus*, *Grylotalpa* spp., *Locusta migratoria migratorioides*, *Melanoplus differentialis*, *Schistocerca gregaria*.

A Dermaptera rendből például: *Forficula auricularia*.

Az Isoptera rendből például: *Reticulitermes* spp.

Az Anoplura rendből például: *Phylloxera vastatrix*,

Pemphigus spp., *Pediculus humanus corporis*, *Haematopinus* spp., *Linognathus* spp.

A Mallophaga rendből például: *Trichodectes* spp., *Damalinea* spp.,

5 A Thysanoptera rendből például: *Hercinothrips femoralis*, *Thrips tabaci*.

A Heteroptera rendből például: *Eurygaster* spp., *Dysdercus intermedius*, *Piesma quadrata*, *Cimex lectularius*, *Rhodnius prolixus*, *Triatoma* spp.

10 A homoptera rendből például: *Aleurodes brassicae*, *Bemisia tabaci*, *Trialeurodes vaporariorum*, *Aphis gossypii*, *Brevicoryne brassicae*, *Cryptomyzus ribis*, *Doralis fabae*, *Doralis pomi*, *Eriosoma lanigerum*, *Hyalopterus arundinis*, *Macrosiphum avenae*, *Myzus* spp., *Phorodon humuli*, *Rhopalosiphum padi*, *Empoasca* spp., *Euscelis bilobatus*, *Nephotettix cincticeps*, *Lecanium corni*, *Saissetia oleae*, *Laodelphax striatellus*, *Nilaparvata lugens*, *Aonidiella aurantii*, *Aspidiotus hederae*, *Pseudococcus* spp., *Psylla* spp.

20 A Lepidoptera rendből például: *Pectinophora gossypiella*, *Bupalus piniarius*, *Cheimatobia brumata*, *Lithocolletis blancardella*, *Hyponomeuta padella*, *Plutella maculipennis*, *Malacosoma neustria*, *Euproctis chrysorrhoea*, *Lymantria* spp., *Bucculatrix thurberialla*, 25 *Phyllocnistis citrella*, *Agrotis* spp., *Euxoa* spp., *Feltia* spp., *Earias insulana*, *Heliothis* spp., *Laphygma exigua*, *Mamestra brassicae*, *Panolis flammea*, *Prodenia litura*, *Spodoptera* spp., *Trichoplusia ni*, *Carpocapsa pomonella*, *Pieris* spp., *Chilo* spp., *Pyrausta nubilalis*, 30 *Ephestia kuehniella*, *Galleria mellonella*, *Cacoecia podana*, *Capua reticulana*, *Choristoneura fumiferana*, *Clysia ambiguella*, *Homona magnanima*, *Tortrix viridana*.

A Coleoptera rendből például: *Anobium punctatum*,

35 *Rhizophthera dominica*, *Bruchidius obtectus*, *Acanthoscelides obtectus*, *Hypotrupes bajulus*, *Agelastica alni*, *Leptinotarsa decemlineata*, *Phaedon cochleariae*, *Diabrotica* spp., *Psylliodes chrysocephala*, *Epilachna varivestis*, *Atomaria* spp., *Oryzaephilus surinamensis*, 40 *Anthonomus* spp., *Sitophilus* spp., *Otiorrhynchus sulcatus*, *Cosmopolites sordidus*, *Ceuthorrhynchus assimilis*, *Hypera postica*, *Dermestes* spp., *Trogoderma* spp., *Anthrenus* spp., *Attagenus* spp., *Lyctus* spp., *Meligethes aeneus*, *Ptinus* spp., *Niptus hololeucus*, 45 *Gibbium psyllodes*, *Tribolium* spp., *Tenebrio molitor*, *Agriotes* spp., *Conoderus* spp., *Melolontha melolontha*, *Amphimallon solstitialis*, *Costelytra zealandica*.

A Hymenoptera rendből például: *Diprion* spp., *Hopllocampa* spp., *Lasius* spp., *Monomorium pharaonis*, *Vespa* spp.

50 A Diptera rendből például: *Aedes* spp., *Anopheles* spp., *Culex* spp., *Drosophila melanogaster*, *Musca* spp., *Fannia* spp., *Calliphora erythrocephala*, *Lucilia* spp.,

55 *Chrysomya* spp., *Cuterebra* spp., *Gastrophilus* spp., *Hyppobosca* spp., *Stomoxys* spp., *Oestrus* spp., *Hypoderma* spp., *Tabanus* spp., *Tannia* spp., *Bibio hortulanus*, *Oscinella frit*, *Phorbia* spp., *Pegomya hyoseyami*, *Ceratitis capitata*, *Dacus oleae*, 60 *Tipula paludosa*.

A Siphonaptera rendből például: *Xenopsylla cheopis*, *Ceratophyllus* spp.

Az Arachnida rendből például: *Scorpio maurus*, *Latrodectus mactans*.

Az Acarina rendből például: *Acarus siro*, *Argas* spp., *Ornithodoros* spp., *Dermanyssus gallinae*, *Eriophyes* spp., *Phyllocoptura oleivora*, *Boophilus* spp., *Rhipicephalus* spp., *Amblyomma* spp., *Hyalomma* spp., *Ixodes* spp., *Psoroptes* spp., *Chorioptes* spp., *Sarcoptes* spp., *Tarsonemus* spp., *Bryobia praetiosa*, *Panonychus* spp., *Tetranychus* spp.

A növényparazita nematodák közé tartoznak: *Pratylenchus* spp., *Radopholus similis*, *Ditylenchus dipsaci*, *Tylenchulus semipenetrans*, *Heterodera* spp., *Meloidogyne* spp., *Aphelenchoides* spp., *Longidorus* spp., *Xiphinema* spp., *Trichodorus* spp.

A vegyületek felhasználása kereskedelmi forgalmazásra alkalmas készítmények és/vagy az ezekből készült felhasználási formák alakjában történik.

A vegyületek %-os mennyisége a kereskedelmi forgalmazásra kerülő készítményekből készült felhasználási formákban igen széles tartományon belül változtatható. Így koncentrációjuk terjedhet 0,00000001 súly%-tól 99,9 súly%-ig, előnyösen azonban a 0,01—10 súly% tartományban mozog.

A felhasználás maga is felhasználási formától függően megválasztott, szokásos módon történik.

A higiénia és raktározott készletek védelme területén a vegyületek azzal tűnnek ki, hogy kiváló maradékhatóást mutatnak fa- és agyagfelületeken és jó alkális stabilitást meszelt felületeken.

A fentiek alapján tehát az új vegyületek szokásos készítményekké, így oldatokká, emulziókká, permetporokká, szuszpenziókká, porokká, porozószerrekké, habokká, pasztákká, oldható porokká, granulátumokká, aeroszol készítményekké, szuszpenziós-emulziós koncentrátumokká, csávázószerrekké, a vegyületekkel impregnált természetes és szintetikus alapanyagú készítményekké, polimer anyagokkal és töltőanyagokkal csávázási célokra készült finom kapszulákká, valamint elegetésre szánt készítményekké, így például füstpatronokká, -dózisokká, -spirálokká szerelhetők ki, ezenkívül ULV-hideg és melegköd-készítmények is előállíthatók felhasználásukkal.

A készítmények előállítása ismert módon történik, például úgy, hogy a hatóanyagokat elkeverjük inert adalékanyagokkal, tehát folyékony oldószerekkel, nyomás alatt álló cseppfolyósított gázokkal és/vagy szilárd vivőanyagokkal, adott esetben felületaktív szerek, tehát emulgeálószeres és/vagy diszpergálószeres és/vagy habzást elősegítő szerek felhasználása mellett. Ha vizet használunk inert adalékanyagként, szerves oldószerek is felhasználhatók segédoldószerként. Folyékony oldószerként főként a következő vegyületek jönnek számításba: aromás vegyületek, mint a xilol, toluol vagy alkil-naftalin; klórozott aromás szénhidrogének, mint a klór-benzol, klór-etilén vagy metilén-klorid; alifás szénhidrogének, mint a ciklohexán vagy paraffinok, például kőolaj-frakciók; alkoholok, mint a butanol vagy glikol,

valamint ezek étereit és észtereit; ketonok, így az acetone, metil-etil-keton, metil-izobutil-keton vagy ciklohexanon; erősen poláros oldószerek, mint a dimetil-formamid és dimetil-szulfoxid, valamint víz.

Cseppfolyósított gázalmazállapotú adalék- vagy vivőanyagok alatt olyan folyadékokat értünk, amelyek szobahőmérsékleten és légköri nyomáson gázalakúak, például aeroszolos vivőgázokat, úgy mint a halogénezett szénhidrogének valamint bután, propán, nitrogén és szén-dioxid. Szilárd vivőanyagok, például a természetes kőzetlisztek, mint a kaolin, agyagok, talkum, kréta, kvarc, attapulgit, montmorillonit vagy diatomaföld és mesterséges kőzetlisztek, mint a nagy-diszperzítási kovasav, alumínium-oxid és szilikátok.

Granulátumok számára alkalmas szilárd hordozóanyagok például a megtört és frakcionált természetes kőzetek, mint a kálcit, márvány, csillámok, szepiolit, dolomit, valamint a szintetikus granulátumok, amelyek szerves és szerves lisztekkel készülhetnek, ezenfelül a szerves anyagokból készült granulátumok, úgy mint a magliszt, kakaóbabhéj, kukoricacső és dohányszár.

Emulgeáló és/vagy habzásnövelő szerek például a következők: nem-ionos és anionos emulgeátorok, mint a poli(oxi-etilén)-zsírsav-észterek, poli(oxi-etilén)-zsíralkohol-éterek, például az alkil-aril-poli(glikol-éterek), alkil-szulfonátok, alkil-szulfátok, aril-szulfonátok, valamint a fehérje hidrolizátumok.

Diszpergálószeresek például a következők lehetnek: lignin, szulfitszennylugok és metil-cellulóz.

A készítmények a fentiekén kívül tartalmazhatnak még a tapadást elősegítő anyagokat, így karboximetil-cellulózt; természetes és szintetikus, por alakú, szemcsés és latex alakú polimereket, például gumiarábitumot, poli(vinil-alkohol)t, poli(vinil-acetát)ot.

Színezőanyagok, így szerves és szervetlen színezékek, például vas-oxid, titán-oxid, berlini kék és szerves színezékek, úgy mint az alizarin típusú, azo-fém-ftalocianin-típusú színezékek és nyomnyi mennyiségű tápanyagok, mint vas-, mangán-, bór-, réz-, kobalt-, molibdén- és cink-sók is alkalmazhatók a készítményekben.

A készítmények általában 0,1—95 súly% hatóanyagot, előnyösen 0,5—90 súly% hatóanyagot tartalmaznak.

A) példa

Phaedon lárva próba
Oldószer: 3 súlyrész acetone
Emulgeátor: 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)
Alkalmas készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerekkel, amely a fenti mennyiségű emulgeátort tartalmazza. Az így kapott koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.
A hatóanyagkészítménnyel káposztaleveleket (*Brassica oleracea*) csomóvizesre permetezünk és a növényeket torma levélbogarak lárváival (*Phaedon Cochleariae*) fertőzzük meg.

Adott idő múlva meghatározzuk a %-os pusztulási fokot. 100% a pusztulási fok, ha valamennyi bogárlárva elpusztult, mint 0% azt jelenti, hogy egyetlen bogárlárva sem pusztult el.

A hatóanyagokat, hatóanyagkoncentrációkat, kiértékelési időket és a kapott eredményeket a következő 1. táblázatban adjuk meg.

1. táblázat

Hatóanyag	Ható- anyag- koncent- ráció (%)	Pusztulási fok (%) 3 nap után
1 képletű vegyület (ismert)	0,01 0,001	100 0
2 képletű vegyület (ismert)	0,01 0,001	100 0
3 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
4 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
5 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
6 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
7 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
8 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
9 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
10 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
11 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
12 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100
13 képletű vegyület	0,01 0,001	100 100

B) példa

Tetranychus próba (rezisztens)

Oldószer: 3 súlyrész acetone

Emulgeátor: 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)

Alkalmas készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerrel, és a fenti mennyiségű emulgeátorral és a kapott koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

A készítménnyel a közönséges fonóatkával vagy a babfonóatkával (*tetranychus urticae*) erősen meg-

fertőzött babnövényeket (*Phaseolus vulgaris*) csuromvizesre permetezzünk.

Adott idő után meghatározzuk a %-os pusztulást. 100% a pusztulási fok, ha valamennyi atka elpusztult, míg 0% azt jelenti, hogy egyetlen atka sem pusztult el.

A hatóanyagokat, hatóanyag koncentrációkat, kiértékelési időket és a kapott eredményeket a következő táblázatban adjuk meg.

2. táblázat

(Tetranychus próba)

Hatóanyag	Ható- anyag- koncent- ráció (%)	Pusztulási fok (%) 2 nap után
1 képletű vegyület (ismert)	0,1 0,01	95 0
2 képletű vegyület (ismert)	0,1 0,01	98 0
3 képletű vegyület	0,1 0,01	100 90
4 képletű vegyület	0,1 0,01	100 95
5 képletű vegyület	0,1 0,01	100 70
6 képletű vegyület	0,1 0,01	100 90
7 képletű vegyület	0,1 0,01	98 80
8 képletű vegyület	0,1 0,01	100 90
9 képletű vegyület	0,1 0,01	100 90

C) példa

50 LD₁₀₀ próba

Vizsgált állatok: *Sitophilus granarius*

Oldószer: acetone

2 súlyrész hatóanyagot felveszünk 1000 térfogat-rész oldószerben. Az így kapott oldatot további oldó-
55 szerrel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

2,5 ml fenti módon elkészített oldatot Petri-
csészébe pipetázunk, amelynek alját mintegy 9,5 cm
átmérőjű szűrőpapír borítja. A Petri-csésze mind-
addig nyitva marad, míg az oldószer teljesen el nem
60 párolog. Az oldat koncentrációjától függően a szűrő-

papíron maradó hatóanyag-mennyiség a szűrőpapír 1 m²-ére számítva különböző. Ezután 25 vizsgálati állatot adunk a Petri-csészébe, amelyet ezután üveg tetővel fedünk be.

A kísérleti állatok állapotát 3 nappal a kísérlet megindítása után vizsgáljuk meg.

A hatóanyagokat, hatóanyag-koncentrációkat, kísérleti állatokat és a kapott eredményeket a következő 3. táblázatban adjuk meg.

3. táblázat

Hatóanyag	Az oldat hatóanyag koncentrációja (%)	Pusztulási fok (%)
2 képletű vegyület (ismert)	0,002	0
14 képletű vegyület (ismert)	0,002	0
6 képletű vegyület	0,002	100
7 képletű vegyület	0,002	100
10 képletű vegyület	0,002	100

D) példa

LD₁₀₀ próba

Kísérleti állatok: Blatta orientalis

Oldószer: acetone

2 súlyrész hatóanyagot felveszünk 1000 térfogatrész oldószerben. Az így kapott oldatot további oldószerrel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

2,5 ml oldatot Petri-csészébe pipettázunk, amelynek alját egy mintegy 9,5 cm átmérőjű szűrőpapír borítja.

A Petri-csészét mindaddig állni hagyjuk, míg az oldószer teljesen el nem párolog. Az oldat koncentrációjától függően a szűrőpapír 1 m²-ére számított hatóanyagréteg különböző magas. Végül 25 kísérleti állatot juttatunk a Petri-csészébe, melyet ezután üveg tetővel befedünk.

A kísérleti állatok állapotát 3 nappal a kísérlet megindítása után vizsgáljuk meg.

A hatóanyagokat, hatóanyag-koncentrációkat, kísérleti állatokat és a kapott eredményeket a következő 4. táblázatban adjuk meg:

4. táblázat

(LD₁₀₀ próba Blatta orientalis)

Hatóanyag	Az oldat hatóanyag koncentrációja (%)	Pusztulási fok (%)
2 képletű vegyület (ismert)	0,02	0
6 képletű vegyület	0,02	100
7 képletű vegyület	0,002	100
10 képletű vegyület	0,02	100

E) példa

Határkoncentráció próba

Vizsgált nematoda: Meloidogyne incognita

Oldószer: 3 súlyrész acetone

Emulgeátor: 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)

Alkalmias készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerrel, majd hozzáadjuk a fenti mennyiségű emulgeátort és a kapott koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

A készítményt a vizsgált nematodákkal erősen megfertőzött talajjal bensőségesen elkeverjük. Így a hatóanyag koncentrációja a készítményben gyakorlatilag egyáltalán nem játszik szerepet, döntő csupán a talaj térfogategységére eső hatóanyag-mennyiség, amelyet ppm-ben adunk meg. A kezelt talajt edényekbe töltjük, salátát vetünk bele és az edényeket melegházban, 27 °C-os hőmérsékleten tartjuk.

Négy hét múlva megvizsgáljuk a saláta gyökerek nematoda fertőzöttségét és meghatározzuk a hatóanyag %-os hatásfokát. A hatásfok 100%, ha a fertőzöttséget teljes mértékben elkerüljük és 0%, ha a fertőzöttség éppen olyan mértékű, mint a kezeletlen, de egyébként azonos módon nevelt növényeken.

A hatóanyagokat, hatóanyag-mennyiségeket és a kapott eredményeket a következő 5. táblázatban adjuk meg.

Nematocid
Meloidogyne incognita

Hatóanyag	Pusztulási fok (%) 10 ppm hatóanyag- koncentráció mellett
2 képletű vegyület (ismert)	0
15 képletű vegyület	100
16 képletű vegyület	100
17 képletű vegyület	100

F) példa

Határkoncentráció próba / talaj kártevők

Vizsgált kártevők: *Tenebrio molitor* lárvák a talajban

Oldószer: 3 súlyrész aceton

Emulgeátor 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)

Alkalmas készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerrel, hozzáadjuk a fenti mennyiségű emulgeátort és a kapott koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

A készítményt bensőségesen elkeverjük a talajjal. A hatóanyag koncentrációja a készítményben gyakorlatilag nem játszik szerepet, döntő szerepe csupán a talaj térfogategységére eső hatóanyag mennyiségnek van, amit ppm-ben (mg/liter) fejezünk ki. A talajt edényekbe töltjük, amelyeket szobahőmérsékleten állni hagyunk.

24 óra múlva a vizsgált állatokat a kezelt talajba adjuk és további 2—7 nap múlva meghatározzuk a hatóanyag hatásfokát az elhullott és élő vizsgált kártevők megszámlálásával. 100%-os a hatásfok, ha valamennyi vizsgált kártevő elhullik és 0%, ha még ugyanannyi kártevő él, mint a kezeletlen kontrollban.

A hatóanyagokat, felhasznált mennyiségeket és a kapott eredményeket a következő 6. táblázatban adjuk meg.

6. táblázat

Talaj kártevők
Tenebrio molitor lárvák a talajban

Hatóanyag	%-os pusztulási fok 2,5 ppm hatóanyag- koncentráció mellett
18 képletű vegyület (ismert)	0
2 képletű vegyület (ismert)	0
15 képletű vegyület	100
16 képletű vegyület	100
19 képletű vegyület	100

Határkoncentráció próba / gyökér szisztémás hatás

Vizsgált kártevő: *Phaedon cochleariae* lárvák

Oldószer: 3 súlyrész aceton

Emulgeátor: 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)

Alkalmas készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerrel, hozzáadjuk a fenti mennyiségű emulgeátort, és a koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

A kapott készítményt bensőségesen elkeverjük a talajjal. Így a készítmény hatóanyag koncentrációja egyáltalán nem játszik szerepet, döntő csupán a talaj térfogategységére eső hatóanyag mennyiség, amelyet ppm-ben (mg/liter) fejezünk ki. A kezelt talajt edényekbe töltjük és az edényekbe káposztát ültetünk (*Brassica oleracea*). A hatóanyagot így a növények gyökerei felveszik a talajból és a levelekbe szállítják.

A gyökér szisztémás hatás igazolására 7 nap múlva kizárólag a leveleket fertőzzük meg a fenti vizsgált állatokkal. További 2 nap múlva a kiértékelést az elpusztult állatok megszámlálásával vagy megbecslésével végezzük el. A pusztulási számokból levezetjük a hatóanyag gyökér szisztémás hatását. 100% a hatás, ha valamennyi vizsgált állat elpusztult és 0%, ha még ugyanannyi vizsgált kártevő van életben, mint a kezeletlen kontroll esetében.

A hatóanyagokat, felhasznált mennyiségeket és a kapott eredményeket a következő 7. táblázatban adjuk meg.

7. táblázat

Gyökér szisztémás hatás
Phaedon cochleariae lárvák

Hatóanyag	Pusztulási fok (%) 20 ppm hatóanyag- koncentrációnál
18 képletű vegyület (ismert)	0
2 képletű vegyület (ismert)	0
15 képletű vegyület	100
16 képletű vegyület	100
5 képletű vegyület	100
3 képletű vegyület	100
17 képletű vegyület	100

H) példa

8. táblázat

Határkoncentráció próba / gyökér szisztémás hatás

Gyökér szisztémás hatás

Myzus persicae

Vizsgált kártevő: Myzus persicae

5

Oldószer: 3 súlyrész acetone

Emulgeátor: 1 súlyrész alkil-aril-poli(glikol-éter)

Alkalmas készítmény előállítása céljából 1 súlyrész hatóanyagot elkeverünk a fenti mennyiségű oldószerrel, hozzáadjuk a fenti mennyiségű emulgeátort és a koncentrátumot vízzel a kívánt koncentrációra hígítjuk.

A készítményt bensegésesen elkeverjük a talajjal. Így a készítmény koncentrációja gyakorlatilag egyáltalán nem játszik szerepet, döntő csupán a talaj térfogatyságára eső hatóanyag-mennyiség, amelyet ppm-ben (mg/liter) fejezünk ki. A kezelt talajt edényekbe töltjük és káposztát (*Brassica oleracea*) ültetünk bele. A hatóanyagot így a növények a gyökéren keresztül felvehetik a talajból és a levelekbe transzportálhatják.

A gyökér szisztémás hatás bizonyítására 7 nap múlva kizárólag a leveleket megfertőzzük a fenti vizsgált állatokkal. További 2 nap múlva a kiértékelést az elpusztult állatok megszámlálásával, illetve megbecslésével végezzük el. A pusztulási számokból levezetjük a hatóanyag gyökér szisztémás hatását. Így 100% a hatás, ha valamennyi vizsgált állat elpusztult, míg 0%, ha éppen annyi vizsgált állat van életben, mint a kezeletlen kontrollban.

A hatóanyagokat, felhasznált mennyiségeket és a kapott eredményeket a következő 8. táblázatban adjuk meg.

Hatóanyag	Pusztulási fok (%) 2,5 ppm hatóanyag koncentrációnál
2 képletű vegyület (ismert)	0
15 képletű vegyület	100
16 képletű vegyület	100
4 képletű vegyület	100
15 5 képletű vegyület	100
3 képletű vegyület	100
17 képletű vegyület	100

20 Előállítási példák

1. példa

A 8. képletű vegyület előállítása

300 ml acetonnitril, 13,8 g (0,1 mól) 2-izopropil-5-hidroxi-pirimidin, 20,7 g (0,15 mól) kálium-karbonát és 18,8 g (0,1 mól) 0,0-dietil-tionfoszforsav-diészterklorid elegyét 45 °C-on 2 órán át keverjük. A reakcióelegyet ezután 400 ml toluolba öntjük és kétszer 300—300 ml vízzel mossuk. A toluolos oldatot nátrium-szulfát felett szárítjuk és vákuumban bepároljuk. A maradékot nagy vákuumban desztilláljuk. 17,4 g (az elméleti érték 62%-a) 0-(2-izopropil-pirimidin-5-il)-tionfoszforsav-0,0-dietilésztert kapunk barna olaj formájában, amelynek törésmutatója: $n_D^{21} = 1,4970$. Analóg módon állíthatók elő a következő (I) általános képletű vegyületek:

Példa száma	R	R ¹	R ²	R ³	X	Kitermelés (az elméleti %-a)	Törésmutató
2	—C ₃ H ₇ -izo	—CH ₃	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	74	$n_D^{21} = 1,5102$
3	—CH ₃	—OCH ₃	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	66	$n_D^{24} = 1,5080$
4	—C ₂ H ₅	—SC ₃ H ₇ -n	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	69	$n_D^{26} = 1,5284$
5	—C ₂ H ₅	—C ₆ H ₅	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	74	$n_D^{26} = 1,5570$
6	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	C ₃ H ₇ -izo	—H	—O—	82	$n_D^{32} = 1,4630$
7	—C ₂ H ₅	—NH—C ₃ H ₇ -izo	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	57	$n_D^{32} = 1,5057$
8	—C ₃ H ₇ -n	—OC ₂ H ₅	C ₃ H ₇ -izo	—H	—S—	73	$n_D^{32} = 1,4929$
9	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—CH ₃	—H	—S—	92	$n_D^{32} = 1,4992$
10	—C ₂ H ₅	—C ₂ H ₅	—CH ₃	—H	—S—	80	$n_D^{32} = 1,5169$
11	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—C ₆ H ₅	—H	—S—	80	$n_D^{32} = 1,5643$
12	—C ₂ H ₅	—C ₂ H ₅	—C ₆ H ₅	—H	—S—	80	$n_D^{32} = 1,5827$
13	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—H	—H	—S—	72	$n_D^{32} = 1,5028$
14	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—C ₂ H ₅	—H	—S—		
15	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—C ₃ H ₇ -n	—H	—S—		
16	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—C ₄ H ₉ -n	—H	—S—		
17	—C ₂ H ₅	—OC ₂ H ₅	—C ₃ H ₇ -izo	—CH ₃	—S—		

A kiindulási anyagként használt (III) általános képletű 5-hidroxi-pirimidinek például a következő módon állíthatók elő:

A 20. képletű vegyület előállítására.

49,5 g (0,45 mól) 5-metoxi-pirimidin (előállítását lásd H. Bredereck és mtsai, Chem. Ber. 91, (1958/2848. old.) és 38 g (0,68 mól) kálium-hidroxid 80 ml vízzel és 170 ml metanollal készült elegyét autoklávban 3 órán át 190 °C-on melegítjük. A metanolt ezután vákuumban ledesztilláljuk, a maradékot 50 ml jeges vízzel elegyítjük és a lehűtött oldat pH-értékét koncentrált sósav-oldattal 4,5-re állítjuk be. 30 perc múlva a kristályos terméket leszívjuk és így 30 g (az elméleti érték 70%-a) 5-hidroxi-pirimidint kapunk gyengén barnára színezett kristálypor formájában, melynek olvadáspontja: 208 °C.

Analóg módon állíthatók elő a következő (III) általános képletű vegyületek:

Példa- szám	R ²	R ³	Kiter- melés (az el- méleti %-a)	Olvadás- pont (°C)
b)	—C ₃ H ₇ -izo	—H	72	185
c)	—CH ₃	—H	64	173
d)	—C ₆ H ₅	—H	94	144
e)	—C ₂ H ₅	—H		
f)	—C ₃ H ₇ -n	—H		
g)	—C ₄ H ₉ -n	—H		

A találmány szerinti készítmények előállítására az alábbi példákat adjuk.

a) példa

0,5 súlyrész hatóanyagot (1. példa szerintit) 99,5 súlyrész mészporral összekeverünk, és a keveréket finomra őrljük.

b) példa

2. példa szerinti hatóanyag 25 súlyrész
dibutil-naftalin-szulfonát 1 súlyrész
lignin-szulfonát 4 súlyrész
nagydiszperzitású kovasav 8 súlyrész
természetes kőpor 62 súlyrész
A fenti anyagokat összekeverjük és finom porrá őrljük. Diszpergálható porkészítményt kapunk.

c) példa

A 13. hatóanyagból 25 súlyrészt feloldunk 55 súlyrész xilol és 10 súlyrész ciklohexán elegyében. Keverés

10

közben dodecil-benzolszulfonsavas-kalcium és nonil-fenil-poli(glikol-éter) elegyből 10 súlyrészt adunk az oldathoz. Emulgeálható koncentrátumot kapunk.

d) példa

Az 5. példa szerinti hatóanyag 10 súlyrészét 90 súlyrész nedvszívó granulált anyagra permetezzük. Szórható granulátumot kapunk.

e) példa

A 10. példa szerint előállított hatóanyag 90 súlyrészét a 3 súlyrész poli(etilén-oxid) emulgeátor és 7 súlyrész aromás olajfrakció elegyében feloldjuk. Az elegyet homogenizáljuk. A kapott készítmény az ULV eljárásban alkalmazható.

Szabadalmi igénypontok:

25 1. Inszekticid, akaricid és nematocid hatású készítmények, azzal jellemezve, hogy hatóanyagként valamely (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)-foszfor(foszfon)sav-észtert, illetve -észter-amidot — az (I) általános képletben

30

R 1—4 szénatomos alkilcsoportot,

R¹ 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi-csoportot, fenilcsoportot vagy az alkilrészben 1—4 szénatomot tartalmazó alkil-amino-csoportot és

35

R² 1—4 szénatomos alkilcsoportot, fenilcsoportot vagy hidrogénatomot jelent, míg

X jelentése oxigén- vagy kénatom —

tartalmaz 0,1—95 súly% mennyiségben, szilárd hordozóanyagok, előnyösen természetes és mesterséges

40

kőporok és/vagy folyékony vivőanyagok, előnyösen ásványolajfrakciók vagy aromás szénhidrogének, valamint felületaktív anyagok, előnyösen alkil-aril-poli(glikol-éter) mellett. (Elsőbbsége: 1977. 02. 14.)

45

2. Inszekticid és akaricid hatású készítmények, azzal jellemezve, hogy hatóanyagként valamely (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)foszfor(foszfon)sav-észtert, illetve -észter-amidot — az (I) általános képletben

50

R 1—4 szénatomos alkilcsoportot,

R¹ 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi-csoportot, fenilcsoportot vagy az alkilrészben 1—4 szénatomot tartalmazó alkil-amino-csoportot és

55

R² 1—4 szénatomos alkilcsoportot, fenilcsoportot vagy hidrogénatomot jelent, míg

X jelentése oxigén- vagy kénatom —

tartalmaz 0,1—95 súly% mennyiségben, szilárd hordozóanyagok, előnyösen természetes és mesterséges

60

kőporok és/vagy folyékony vivőanyagok előnyösen

ásványolaj frakciók vagy aromás szénhidrogének, valamint felületaktív anyagok, előnyösen alkil-aril-poli-(glikol-éter) mellett. (Elsőbbsége: 1976. 09. 25.)

3. Eljárás az 1. és 2. igénypont szerinti készítmények hatóanyagaként felhasználható (I) általános képletű (pirimidin-5-il)-(tion)(tiol)foszfor(foszfonsav)-észterek, illetve -észter-amidok — az (I) általános képletben

R 1—4 szénatomos alkilcsoportot,

R¹ 1—4 szénatomos alkil-, 1—4 szénatomos alkoxi vagy 1—4 szénatomos alkil-tio-csoportot, fenilcsoportot vagy az alkilrészben 1—4 szénatomot tartalmazó alkil-amino-csoportot és

R² 1—4 szénatomos alkilcsoportot, fenilcsoportot vagy hidrogénatomot jelent, míg

X jelentése oxigén- vagy kénatom —

előállítására, azzal jellemezve, hogy valamely (II) általános képletű (tion)(tiol)foszfor(foszfonsav)-észter-halogenidet, illetve -észter-amid-halogenidet — a (II) általános képletben R, R¹ és X jelentése a fenti, míg Hal halogénatomot, előnyösen klóratomot jelent — valamely (III) általános képletű 5-hidroxi-pirimidin-10 nel — a (III) általános képletben R² jelentése a fenti — adott esetben valamilyen savmegkötő szer jelenlétében és adott esetben oldó- vagy hígítószer jelenlétében reagáltatunk. (Elsőbbsége: 1976. 09. 25.)

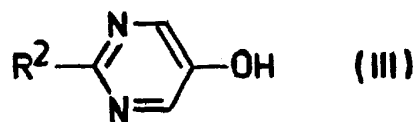
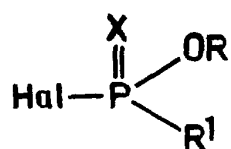
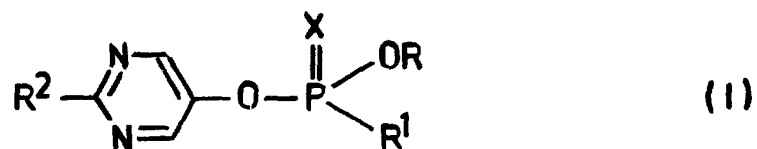
---

4 rajz

---

182 642
 Nemzetközi
 osztályozás:
 (51) NSzO₃
 A 01 N 57/16:
 C 07 F 9/65:
 C 07 F 9/24:
 C 07 F 9/38

4/1

Reakcióvázlat

